

Budimo realni

Prijevare se mogu spriječiti

Digitalne prijevare više nisu rijetkost, nego svakodnevica.

U samo nekoliko klikova možete izgubiti ono što ste godinama gradili, ali isto tako, **nekoliko klikova može vas i zaštititi.**

Ovaj vodič donosi priče inspirirane stvarnim događajima i praktične savjete kako prepoznati prijevaru, reagirati na vrijeme i zadržati ono najvažnije - sigurnost, mir i povjerenje.

Jer, budimo realni -

svi možemo biti meta, ali nitko ne mora biti žrtva.

01 Ne dijelite svoj PIN, lozinke ni broj kartice

Tina sjedi u dnevnoj sobi kad zazvoni telefon.

Broj izgleda poznato, čini se da je broj banke. Glas s druge strane uvjerljiv i ozbiljan.

„Na vašem računu primijetili smo sumnjivu aktivnost. Hitno trebamo Vaš PIN kako bi zaštitili vaša sredstva.“

Tina je osjetila pritisak i ne želi riskirati – izgovara brojeve.

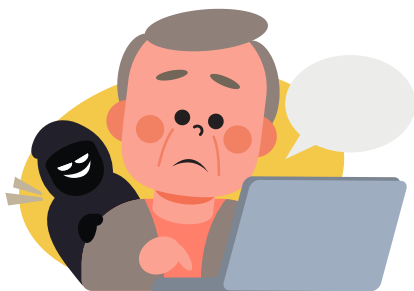
Pet minuta kasnije, njezin račun je stvarno blokiran, a novac već nestao.

SAVJETI:

- Banke, policija niti jedna druga institucija **nikada ne traže PIN, lozinke ili broj kartice.**
- Ako poziv djeluje sumnjivo, **prekinite vezu** i sami kontaktirajte banku na službeni broj.
- Kada netko traži osobne podatke – prepoznajte to kao **trenutak za oprez.**

02 Pazite na poveznice i adrese web stranica (URL)

Tomislav prima e-mail od „svoje banke“.

Sve izgleda stvarno: logotip, ton poruke, potpis zaposlenika iz „Odjel za sigurnost korisnika“.

U poruci stoji: **„Vaš račun je privremeno blokiran. Kliknite ovdje za aktivaciju.“**

Kliknuo je - stranica se otvorila, ali nije bila prava.

Adresa se u samo jednom slovu razlikovala od službene adrese banke. Dovoljno da sve što unese, ode u pogrešne ruke.

SAVJETI:

- Provjerite **adresu pošiljatelja** – često se lažno predstavlja i razlikuje u samo jednom slovu ili znaku.
- Provjerite da adresa počinje s **https://** i ima **lokot.**
- Ne klikajte poveznice iz e-maila – **ručno upišite adresu** banke u preglednik.
- Ako poruka daje dojam hitnosti, **vjerojatno je prijevara.**

03 Koristite jake lozinke i dvofaktorsku autentifikaciju

Lucija koristi istu lozinku za sve – ime psa i godina rođenja.

Bila je jednostavna, kao i provala u njezine račune.

Netko je ušao u njezin e-mail, promijenio lozinku i počeo slati poruke s njezinih profila.

U roku od pola sata izgubila je pristup svemu – e-mailu, bankovnom računu i društvenim mrežama.

SAVJETI:

- Lozinke neka budu **duge, jedinstvene i složene**.
- Aktivirajte **dvofaktorsku autentifikaciju (2FA)**.
- Ne dijelite lozinke ni sa kim, pa ni “tehničkom podrškom”.

04 Redovito ažurirajte uređaje i aplikacije

Luka odgađa ažuriranje mobitela već tri mjeseca.

Jednog jutra, dobio je poruku: „**Vaš operativni sustav je ugrožen. Preuzmite zaštitu ovdje.**”

Kliknuo je i instalirao – virus.

Uređaj je zaključan, a na ekranu se pojavila poruka: „**Uplatite 1.000 eura za otključavanje.**”

SAVJETI:

- Redovito ažurirajte operativni sustav, preglednik i aplikacije.
- Nadogradnje instalirajte **samo iz službenih trgovina**.
- Izbjegavajte “**besplatne antivirus**” s nepouzdatih stranica.

05 Ne žurite – zaustavite se i provjerite

Ivan je upravo stigao s posla kada je primio poruku:

„Čestitamo! Osvojili ste poklon bon od 200 eura. Kliknite ovdje i preuzmite nagradu.“

Kliknuo je i unio podatke jer je imao osjećaj da „nema što izgubiti“.

Sat vremena kasnije, imao je – praznu karticu i blokiran račun.

SAVJETI:

- Sve što zvuči **predobro da bi bilo istinito** – najčešće jest prijevara.
- Ako vam netko stvara **pritisak da reagirate brzo**, vjerojatno je prevarant.
- Uvijek **uzmite vremena** da provjerite činjenice.
- Ako niste sigurni – **pitajte banku, prijatelja ili člana obitelji**.

06 Koristite antivirusne programe i sigurnosne postavke

Katarina nikada nije instalirala antivirus – smatrala je da „oprezni ne trebaju zaštitu“.

Sve dok nije otvorila privitak e-maila koji je izgledao kao račun za struju.

U privitku nije bio račun, nego virus koji je preuzeo sve datoteke na računalu i zaključao ih.

SAVJETI:

- Koristite **pouzdan antivirusni program** i redovito ga ažurirajte.
- Omogućite **automatsko skeniranje** uređaja.
- Ne otvarajte **privitke nepoznatih pošiljatelja**.

Kako se zaštititi u slučaju sumnje na prijevaru?

01

Prekinite kontakt s
prevarantom

02

Kontaktirajte svoju
banku

03

Prijavite
policiji na 192

Kontakti banaka:

Addiko Bank d.d.	info.hr@addiko.com	0800 1414
Agram banka d.d.	info.FO@agrabanka.hr	0800 24 24 00
BKS Bank AG	info@bks.hr	051 353 555
Croatia banka d.d.	info@croatiabanka.hr	0800 5757
Erste&Steiermärkische Bank d.d.	erstebank@erstebank.hr	0800 7890
Hrvatska poštanska banka d.d.	hpb@hpb.hr	0800 472 472
Imex banka d.d.	info@imexbanka.hr	072 24 24 23
Istarska kreditna banka Umag d.d.	callcentar@ikb.hr	052 702 400
J&T banka d.d.	0800@jtbanka.hr	0800 82 22
Karlovačka banka d.d.	e-kaba@kaba.hr	0800 417 336
Kentbank d.d.	prigovori@kentbank.hr	0800 00 06
OTP banka d.d.	info@otpbanka.hr	0800 210 021
Partner banka d.d.	partner@paba.hr	01 4602 222
Podravska banka d.d.	info@poba.hr	072 20 20 20
Privredna banka Zagreb d.d.	pbz365@pbz.hr	0800 365 365
Raiffeisenbank Austria d.d.	info@rba.hr	072 62 62 62
Slatinska banka d.d.	upiti_potrosaca@slatinska-banka.hr	033 637 000
Zagrebačka banka d.d.	zaba@unicreditgroup.zaba.hr	01 3773 333

Kontakti policije:

Ravnateljstvo policije	pitanja@mup.hr; policija@mup.hr	192; 01 3788 111
------------------------	---------------------------------	------------------

Internetsku stranicu
"Budimo realni"
posjetite na
www.budimorealni.hr ili
skeniranjem QR koda.

HRVATSKA UDRUGA BANAKA
CROATIAN BANKING ASSOCIATION

CARNET
znanje povezuje

CERT.hr
surfaj sigurnije